

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, s izjemo izdaj opoldne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70

Pošamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne odzivamo.

Oglašni in posamične se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrste. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani.

(Konec.)

Ustanovitev osrednje zaveze slovanskih časnikarjev.

Ker je ministerstvo notranjih del potrdilo pravila osrednje zaveze slovanskih časnikarjev, bi se moral vršiti popoldne občni zbor. Da pa se poprej ustanovijo za posamezne dežele časniške zveze, se je občni zbor preložil na poznejši čas. Čehi in Poljaki imajo že svoje zveze.

Namen „Osrednje zaveze“ slovanskih časnikarjev je, omogočevati sporazumljenost in skupno nastopanje slovanskih časnikarjev v deželah habsburške države v čisto časniškarskih vprašanjih, pri čemer so izključena vsa verska, politična in plemenska vprašanja. Posebna naloga „Osrednje zaveze“ bode: Sklicevati v svrhu rednih in trajnih vezij med slovanskimi časnikarji časniške shode. Zagotoviti vzajemno stanovsko podporo onim členom, ki delujejo začasno v svojem stanu izven domovine. Proučavati in olajševati zboljšanje zakonodavnih določeb in državi, v kolikor se tičejo časniškarskega, ter sploh proučavati vsa vprašanja, tičeča se tiska. Ustanoviti informacijsko in nastanitveno pisarno za slovanske časnikarje, ki iščejo dela kot dopisniki in sodruidniki pri časopisih, izhajajočih izven njih domovine. Ustanoviti in, če bode treba, bliže določiti šege in navade v mednarodnih stikih. Ponuditi svojo službo in v slučaju potrebe prevzeti nalogo razsojevalca pri nespornostnih, ki bi mogla nastati med posameznimi slovanskimi časnikarji in časniki. V ta namen voli občni zbor „Osrednje zaveze“ vsako leto tri razsojevalce. Podpirati v mejah dostojnosti in javne koristi pravice in interese časniškarskega stanu, brigajoč se pri tem vedno za duševno in moralno povzdigo svojega stanu. Časniške zveze, vpisane pri „Osrednji zavez“ po pravilih, imajo vsako leto občni zbor, ki naj se sklicuje, v kolikor je to mogoče, ob času shoda slovanskih časnikarjev.

Vsaka zveza je dolžna, da prispeva „Osrednji zavez“ za enega člana po eno krono na leto.

Sedež „Osrednje zaveze“ je v Pragi, toda občni zbor more ta sedež preložiti v drugo mesto.

* * *

Vsi listi Avstro-Ogerske so se bavili te dni s časniškarskim shodom v Ljubljani. Iz vseh je donela velika pomemba tega shoda, in se celo intransigentni nemški listi, ki imajo za nas le zbadanje in smešenje, so pisali svoje zbadljivke pod vtisom velikega pomena četrtega slovanskega časniškega shoda v Ljubljani. Naše sovražnike je najbolj ta okolnost, da na ta shod ni bilo tiste razcepljenosti, katere je drugače preveč med Slovani, in katera prav omogočuje našim sovragom, da nas tlačijo in zapostavljajo, kjer le morejo.

Največjo zadovoljnost pa mora vzbujati v vsakem Slovencu dejstvo, da so bili češki, poljski in hrvatski listi kar navdušeni radi krasot slovenske domovine ter lepega sprejema, kateri jim je priredila ljubljanska mestna občina.

Slovanska vzajemnost, katere neobhodno potrebujemo, ako hočemo ostati Slovani ter napredovati, se je po časniškarskem shodu prav znatno utrdila in obrodila brez dvoma sad, katerega hudo Slovenci le veselijo.

Mal narod smo, ali na shodu v Ljubljani se je pokazalo, da smo veliki in močni pod okriljem slovanske vzajemnosti. Nasi bratje s severa in juga so se prepričali, da bidejo po naših pokrajinah topla slovanska srca, prepričali so se, da smo narod, ki se bori žilavo za svoj obstanek in za boljšo bodočnost, in to prepričanje bo vplivalo, da bodo stali naši mili bratje na naši strani še zvesteje, nego doslej, kadar bo treba braniti našo „staro pravdo“.

Narod slovanski bo imel od tega shoda v Ljubljani le dobiček, kajti poleg utrjenosti slovanske vzajemnosti glede na boj za naše narodne pravice, je bil povodom tega shoda svet z nova od očividcev opozorjen na prekrasne slovenske kraje, kar mora le dobro uplivati, da bodo tujci v čim večjem številu prihajali med nas, divit se slovenski domovini. —

Gospodar, ki je bil babjeveren ter se je očividno bal smrti, je postal takoj nenavadno zbehan. Švjatecki pa je legel vznak na slamnico, zravnil noge, sklenil roke na prsih ter nadaljeval:

„Takega sem vas videl, kakor ste zdaj: imeli ste bele rokavice s predolgimi prsti in lakovane škornje; sicer pa niste bili posebno spremenjeni.“

Tačas sem jaz pristavil, kakor mimogredé:

„Včasih se take sanje ne uresničijo.“

Zdi se mi, da je to „včasih“ spravljalo gospodarja v obup. Konec vsega je bil, da se je razzlobil, zaloputnil z vrati in slišala sva, kako je preskakoval po štiri stopnice nakrat, preklinjaše vse, na čemur stoji svet. Poštena duša, vendar ni hotel poslati nad naju birača.

Resnica, ni bilo tudi mnogo tega, kar bi se dalo zarubiti. Gospodar je bržkone iztuhtal, da v tako delavnico s kuhinjo se naselijo zopet drugi slikarji, pa utegne biti gledé najemščine zopet isto, ali še slabše.

Toda ostrina tega najinega orožja se je sčasoma skrhala. Gospodar se je sprijaznil z mislijo na smrt. Švjatecki je ravnokar nameraval izvršiti tri slike pod naslovom: „Smrt“, „Pogreb“, „Prebujenje iz letargije“. Naravno, da bi imel v vseh teh figurirati najin gospodar.

Dr. Gregorčič pod Mahničevim praporom.

I.

Dolgo časa so slepili matadorji v kolu „Gorice“, na čelu jim sam dr. Gregorčič, svet, da naš razkol so provzročili le nekateri združbarji okoli „Soče“, ki iščejo pri tem sami sebe, da le iz dobičkarije hočejo spraviti goriske Slovence na neka nova pota, in pisarili so ošabno, da možje, zbrani v ulici Velturini, držijo pokoncu nekdanji prapor goriskih Slovencev, da oni se oklepajo še starega programa; kdor dela proti njim, da dela proti pravi koristi in napredku goriskih Slovencev itd. Skratka: oni so hoteli biti pravi rodoljubi v nekdanjem smislu, kdor pa ni z njimi, je izdajica. Se v oktobru lani je bil dr. Rojic, ki hoče biti drugače daljnogleden politik, tako preslepljen, da je pisal v „Gorici“: „Mi smo se vedno na istem tiru in zvesti istemu nespremenjenemu programu“. Te besede so nam bile dale povod, da smo napisali tačas v „Soči“ serijo člankov, v katerih smo na temelju neovrgljivih dejstev in s citati iz peresa dr. Mahnič in „Prim. Lista“ naslikali razvoj naših političnih dogodeb od l. 1889. dalje ter označili dr. Gregorčiča, kakšen je bil nekdanj in kakšen je sedaj.

Ki so bile takrat pred durmi volitve v deželni zbor, so hoteli nas pridno pobijati, tako zvitarsko, kakor znajo le oni; ali sedaj, ko so dosegli vsaj večji del tega, kar so hoteli, pa so se oddahnili in sedaj priznavajo, da katoliško-narodna stranka na Goriskem stoji pod praporom dr. Mahnič.

Slavnostna številka „Slovenca“ povodom četrtega časniškarskega shoda v Ljubljani je prinesla iz peresa kakega dr. Pavlice „situacijsko“ poročilo iz Gorice, v katerem je jasno povedano, da stoji katoliško-narodna stranka pod praporom dr. Mahnič. Sedaj torej pišejo sami to, kar smo mi že pred časom trdili in kar so oni pobijali. Par let že trdimo, da jadra dr. Gregorčič vedno bolj in bolj pod zavelje Mahničevih učencev in lani smo zopet dokazali, kako se je spremenil, ali kljub temu, da si je bil dr. Gregorčič gotovo svest svojega notranjega spreminjanja, je vendar

Take mrliške reči bile so posebnost Švjateckega, kateri, kakor trdi sam, slika: „velike mrličee“, „male mrličee“ in „srednje mrličee“. Gotovo, da vsled tega nihče noče kupovati njegovih slik, dasi sicer ni brez talenta. On je poslal v pariški Salon dvojce trupel, in ker sem tudi jaz poslal svoje „Žide nad Vislo“, katere so v Salonu prekrstili v „Žide nad rekami Babilona“, torej sva oba nestrpnost pričakovala sodbe juryje.

Švjatecki je seveda prerokoval, da bo spoznano vse za najslabše, ker juryja je bila sestavljena iz najzadnjih bedakov, a če ne bi bila sestavljena iz bedakov, pa sva bedaka jaz in on, najine slike so bedaste in njihova nagrada bi bila vrhuac bedaštva.

Koliko mi je ta opičar sprdil krvi v teku dveh let, ob času, ko sva skupaj bivala, tega ne morem popisati.

Vsa častiželjnost Švjateckega tiči v tem, da hoče veljati za moralnega „mrličea“. Med drugimi se dela pijanca, kar pa vendar ni. Vlije vá-se dve ali tri čašice žganjice ter gleda, ali vidimo to; ako tega ni prepričan, pa sune katerega od nas z laktom ter potuhneno gledaje vpraša z zamolklim glasom:

„Je-li resnica, da sem propal jako nizko... kaj?... Resnica?...“

dan za dnevom, on in njegovi pomočniki, trobil po farovških listih pesem o združbarjih, revolucijonarjih in egoistih v naprednem taboru.

Taktika klerikalcev v takem pogledu je že stara. Kadar se bojujejo za kako reč, katero bi radi dosegli, takrat bidejo ta boj vedno s tem, da slepijo svet ter obračajo pozornost ljudstva od svojih namenov vedno kam drugam. Klerikalna stranka na Goriskem si je pomagala kvisku v večini s tem, da se je spuščala v osebni boj ter sleparila, da le ona je prava nositeljica teženj in borb goriskih Slovencev. Dr. Gregorčič je mojster v spletkarenju in v fingiranju, in s tema dvema „čednostima“ je potegnil za seboj vrsto mož, kateri bi drugače nikdar ne bili stopili pod okrilje klerikalne politike in katere je današnji na tihem sram, da so se trgali za klerikalno nadvlado v deželi, katero so poprej vedno obsojali.

Stvari so se razvijale in razvile so se končno tako, da stoji stranka dr. Gregorčiča pod praporom Mahničevim, kateri dviga pokoncu dr. Pavlica. Sedaj smo na čistem, in potrdili so klerikalci sami, da je „Soča“ imela prav v vsem, kar je pisala o klerikalni politiki. Sedaj pa smo tudi na čistem, da je bilo švindl, gola sleparija vsetisto trkanje na stari program „Sloge“, sleparija trdenje, da možje okoli „Gorice“ so nekdanji rodoljubi z nespremenjenimi nazori, sleparija sklicevanje na načela, katere treba čuvati in za katere treba v slučaju celo umreti, sleparija je vsa katoliška politika, ki se je razvijala in se razvija v zadnjih letih med nami. Sleparili so svet, da ostajajo „stari“, v resnici pa so prijadrali pod Mahničev prapor.

Dr. Gregorčič pod Mahničevim praporom! Ali si more to misliti človek, ki pozna zgodovino bojev med tema dvema možema? Ljudje, ki so sodili, da je dr. Gregorčič mož, so hili enega mnenja, da je kaj takega nemogoče. On, nekdanji brezverec, slovenski Döllinger, liberalec itd., kakoršna imena mu je dajal dr. Mahnič, stoji sedaj pod praporom prav tega dr. Mahnič!

Odgovorimo mu na to, da je bedast. Takrat ga popade jeza in z ničemer ga ni mogoče spraviti v večjo nevoljo, nego če mu odrečeš vero v njegov moralni padec. Poleg tega je vendar pošten dečko.

Nekoč sva zablodila v gorah „Salzkammergut“, poleg Zell am See.

Ker je nastala noč in je bilo kaj lahko zlomiti si vrat, torej mi dé Švjatecki:

„Čuj, Vladek, ti si bolj nadarjen, torej je tebe bolj škoda. Jaz pojdem naprej... Ako se prekobalim, ostaneš ti na mestu do jutra, a v jutro si že najdeš pomoč.“

„Ne pojdeš ti naprej,“ mu odgovorim, „marveč jaz pojdem naprej, ker imam boljše oči.“

Švjatecki mi dé na to:

„Ako si nocoj vratiš ne zlomim, skončam itak v strugi... meni je vsejedno.“

Začnava se pričakati.

Med tem nastane temno kakor v kleti. Naposled se dogovoriva, da hočeva vadljati. Vadljava.

Švjatecki potegne vozec ter gre naprej.

(Dalje pride.)

TA TRETJA.

Kratkočasna povest.

Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

I.

Delavnica, v kateri sva bivala in slikaia jaz in Švjatecki, ni bila plačana, prvič radi tega, ker sva oba imela komaj kakih pet rubljev, a drugič vsled tega, ker je bilo nama obema nenavadno zoperno plačevanje najemščine.

Nas slikarje smatrajo za zapravljivce, in jaz dokaj rajše zapijem denar nego bi ga imel napraviti za plačilo gospodarju.

Kar se tiče najinega gospodarja, nikakor ni bil zloben človek, a vrhu tega našla sva si zanj pomoč.

Kadar naju je, navadno rano, prišel opominjat, se je Švjatecki, ki je spal na slamnici na tleh ter se odeval s turško preprogo, katero sva rabila za preponjačo pod slikami, dvignil nekoliko z lež, a ter spregovoril z zamolklim glasom:

„Prav, da vas vidim, kajti sanjalo se mi je, da ste umrli.“

Pač spokoril se je mož! Dr. Gregorčič je spokorjen grešnik, nad katerim vlada v svetlih nebesih večje veselje nego nad 99 pravičnimi. Prišel je tje, kamor ni nikdar sanjal, da pride; prišel je, ali javnost pa je farbal in če potreba, jo še farba, da je ostal nespremenjen. Njegova „Gorica“ je tako demoralizovana, da se predzrne celo še dan-današnji, ako hočete, trditi, da stoji dr. Gregorčič se vedno na starem programu ter da se ni nič spremenil, akoprav že vrabci okoli Križne ulice čivkajo o Gregorčičevi spremembi.

Zato pa se sme reči danes o njem, da je dr. Gregorčič mož brez načel, brez prepričanja, brez programa, človek, ki slepomiši po politiki goriskih Slovencev ter išče le zaslonbice samemu sebi. Vso možatost je pahnil od sebe, vse, kar mu je bilo nekdanje sveto, je zavrzel, in vrgel se je v brezupno naročje dr. Pajerju in pokojnemu kardinalu, kateri je največ kriv Gregorčičeve spremembe. Tako stoji tu danes dr. Gregorčič kot skesan grešnik, zato hvaljen od intransigentov v klerikalni stranki, ali nekdanjega Gregorčiča ni več v njem.

Vsa „Sloga“, vsa načela, vsa prepričanja, vse, vse je slo rakom zvižgat — dandanašnji ga uči dr. Pavlica, kak mora biti dober katolik in politik po Mahničevih naukih...

Gregorčič pripada katoliško-narodni stranki, katera je brezdomovinska, breznarodna, kateri je boj za naše svele narodne pravice smešen, kateri je nacionalizem naravnost malikovanje, stranka, katera je del tiste črne internacionale, katera si skuša pridobiti povsod nadvlado nad ljudstvom. Sredstva v to svrhu pa jej posvečuje namen. Med takimi vojskami stoji dandanašnji dr. Gregorčič, in nad njim plapolja Mahničev prapor!

DOPISI.

Iz Prage, 28. vel. travna 1902. — Na manifestacnem shodu za slovensko vseučilišče v Ljubljani se je izvolil eksekutivni odbor, ki ima v rokah akcijo za slovensko vseučilišče v smislu resolucij, sklenjenih na imenovanem shodu. V tem odboru ima dijaštvo osem zastopnikov, in sicer po tri na Dunaju in v Gradcu, dva v Pragi, kjer sta bila zato izvoljena tov. Dermota in Starč, sedaj pa, ko je prvi odšel, na njegovo mesto tov. Šega. — Poročati o delovanju tega odbora, ni moja naloga. Pač pa moram obzvalovati, da dosedaj ni poročal, z eno izjemo, še noben slovenski list o shodih, ki so se vršili za slovanske univerze po Českem pod raznimi naslovi, pri katerih so nastopali tudi govorniki izmed tukajšnjega slovenskega dijaštva.

Da to vsaj nekoliko popravim, hočem podati samo kratko statistiko teh shodov. Izven shoda v „Narodnem domu“ na Křel. Vinogradih, katerega se je udeležilo tudi več slovenskih in hrvatskih poslancev, se je vršilo v Pragi in drugod po Českem dosedaj še šest manifestacnih shodov za slovanske univerze. Na shodu na češki tehniki meseca novembra v Pragi, meseca februarja v Kolinu, katerega je priredil „Klub mladih“ in se je vršil pod protektoratom ondodnega mestnega zastopa, in meseca marca v Plznu, katerega se je udeležilo šest poslancev, je Slovence zastopal tov. Starč. Njegov referat na zadnjem shodu je prinesel v celoti „Plzeňsky Obzor“. Na shodih v Strakoniceh meseca aprila in v Semilah dne 25. t. m. pa je govoril za Slovence tov. Šega, čegar referat na prvem shodu je prinesel „Slov. Narod“. Na shodu v Pisku meseca januarja, kjer ni nastopil nikak Slovenec, se je sprejela tudi resolucija za slovensko univerzo. V nedeljo 1. junija pa se bo vršil tak shod na vseučilišču pražkem.* —

Toliko sem hotel napisati o tem, da otmem pomembnosti to za Slovence pomembno akcijo za slovanska vseučilišča.

Drug dogodek, ki utegne zanimati slovensko javnost, je ta, da so prišli slovenski dijadi v Pragi „post tot discrimina rerum“ do svojega društva „Ilirija“. Nekaj let je že od tega, kar so začeli slov. akademiki prihajati v Prago. V začetku so vstopali v srbsko društvo „Šumadija“, za tem so si nekateri osnovali klub v „Akad. Čitarni“, potem v „Akad. čtenarskem spolku“, nekateri pa so bili vpisani v društvo českých realistů-akademikov „Slavia“, nekateri nikjer.

Novo društvo, kateremu bodo pristopili, kakor je upati, skoro vsi pražki slovenski

akademiki, bode imelo svoj občni zbor dne 31. t. m. Na pražkih visokih solah studira sedaj 36 Slovencev. Ako bi pristopili vsi, je obstanek društvu zagotovljen. Upam pa, da se bo število Slovencev v Pragi od leta do leta množilo ter se bode s tem tudi društvo vedno bolj razvijalo.

Nasprotnike ima to društvo edino v realisti, ki izpodkpujejo, ako in kjer le morejo vsako se tako koristno napravo. Začeli so že v „Rdečem Praporju“ blatiti praško slovensko dijaštvo na način, kakoršnega so le oni zmožni. No, sedaj, ko je odšel iz Prage znani nekdo, ki je bil edina duševna opora cele te lepe praške internacionale družbe, je ista brez glave v pravem pomenu besede, in bo tudi na to stran mir. —

Domače in razne novice.

Obilica gradiva nas sili, da smo morali tudi danes izpustiti razna poročila z dežele, pa tudi več odgovorov našim klerikalnim listom. — Enako smo zadnje čase izpuščali razne oglase, ki niso bili dani na točno določene dneve, pa tudi take, ki so bili dani do nekega števila v vsaki številki. Prosimo gg. inserente, da uvažujejo ta naš korak, ker smo do njega prisiljeni. Dve strani oglasov ne moremo dati, za priloge pa jih ni še dovolj. Ako se število le še malo pomnoži, bo imela „Soga“ vsak teden po enkrat prilogo.

Promocija. — Bivši pevovodja „Glasbene Matice“ in sedanjí kapelnik v župni cerkvi Sv. Lavrencija na Dunaju gosp. Josip Čerin je bil v sredo na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije. Disertacija, ki jo je spisal g. Čerin, se nanasa na slovenske protestanske napeve. Čestitamo.

Novi člani Šoške podružnice „Slov. planinskega društva“ so nastopni gg.: Dougan Ivan, c. kr. okrajni sodnik v Cerknem; Zucco Kandid, c. kr. davčni preglednik v Cerknem; dr. Zwilling Jakob, občinski zdravnik v Cerknem; Ruzzier Anton, c. kr. kancelist v Cerknem; Sattler Andrej, učitelj v Otaležu; Peternel Franc, učitelj v Šebreljah; Plemel Joži, lesni trgovec v Cerknem; Tušar Václav, stud. iur. v Cerknem; Smrekar Václav, zemljem. asistent v Cerknem; Bevk Franc, c. kr. sodni sluga v Cerknem; Jurman Peter, hotelir v Cerknem; Pirjevec Ivan, c. kr. računski svetnik v Gorici.

Čudna zaplemba. — „Soga“ od torka je bila zaplenjena, ali ne, kakor navadno, marveč šele popoldne v 5. uri smo dobili obvestilo o zaplembi. Zjutranje izdanje je slo skozi roke g. državnega pravdnika nezaplenjeno, pri večernem izdanju pa je bil g. drž. pravdnik drugih nazorov in zaplenil nam je prvo in drugo izdanje. Popoldne so bili zaplenjeni stavki, kateri so smeli pred očmi strogega g. drž. pravdnika popoldne svobodno v svet! Nanašali pa so se ti stavki na politikujoče razgrajaje v črni sknjnji in govora je bilo tam o palicah in pasjem biču. To pa že da nekaj misliti! In misliti je moralo to dati, ali samo drž. pravdniku, da je zaplenil „Soga“ popoldne, ali se komu drugemu poleg, pa ne vemo. Morda je bilo tudi kakšno tekanje in posvetovanje... koncem konca pa se je izvršila zaplemba tako hitro, da so pozabili na državnem pravdniku celo „pipe“ postaviti na „c“ in „s“. Pišejo: Koticek, goriski, bic.

Gospod državni pravdnik! To pa že moramo zahtevati, da pišejo Vaši gospodje pravilno slovenski s „pipami“. Prosimo, da jih podučite v tem pogledu ter jim preženete iz glave morebitni strah pred „pipami“.

Češki glas o novem nadškofu. — Praski „Čas“ je v soboto priobčil jako pikanten listek. Pisatelj tega zanimivega listka — rodóm Čeh — je bil svoj čas vstopil v gorisko semenišče, in sicer tedaj, ko je bil Jordan semeniški spirital. Mladi teolog je imel torej priliko, spoznavati sedanjega nadškofa. Pisatelj rečenega listka pravi, da je bil Jordan lep mož, elegantne zunanosti in finega obnašanja; da je bil proti semeniščnikom utelesena ljubeznivost, da je bil v narodnem oziru popolnoma nepristranski, da je imel neki apostolsko mili nastop in da govori popolnoma korektno slovenski in italijanski, nemški, latinski in furlanski. Jordan je vedno strogo korektno postopal in nikdar ni bilo slišati iz njegovih ust besede, kateri bi se dalo kaj ugovarjati — a vendar ima pisatelj rečenega listka utis, da je novi nadškof v svojem srcu nekoliko skeptik, in da je nekak reprezentant modernega katolicizma. Ko je postal Jordan prost, je bil na mestu semeniškega spiritala njegov naslednik neki rojeni Slovenec, ki je bil sicer izborni dijak, a je po izvršenih študijah v nekem samostanu grozno odebelel, se naučil pijančevanja in surovosti. Pri tem je latinščino skoro popolnoma pozabil, tako da je bil proti njemu vsak teolog 1. letnika pravi Cicero. Zanimivo je, da posavlja listkar nadškofa Jordana direktno v nasprotje s škofom Mahničem. Mahnič je bil takrat semeniški profesor. Listkar pravi, da je bil Mahnič jedini duhovnik v semenišču, ki je tudi res vse to verjel, kar je učil, in dostavlja: A ta učeni profesor in katolčan brez madeža je nam teologom v intermezjih svojih predavanj o Kristusu pripovedoval, da pozna duhovnike, ki sicer pišejo v klerikalne liste, o katerih

pa je prepričan, da so absolutni ateisti in da mu zadostuje način njihove argumentacije za spoznanje, da nimajo vere. Mahnič je rekel, da iz jedne same propovedi spozna, če je dotični duhovnik veren ali ne. Mahnič se v svojih predavanjih ni mogel premagovati, a ko je bil Jordan imenovan prostom, je z ozirom na to imenovanje rekel, da so tudi gotovi cerkveni dostojanstveniki — non cum papa ex cathedra loquuntur — časih v strašnih zmotah. — Mahnič se torej ni strinjal z modernimi nazori sedanjega nadškofa, in „Časov“ listkar pravi tudi izrečno, da sta bila Jordan in Mahnič v pojmovanju katolicizma bistveno drugačnega mišljenja. Mahnič je bil pač klerikalec, Jordan pa samo katolčan... Seveda so že potekla dolga leta, kar je „Časov“ listkar dobil te utise, a če je današnji nadškof Jordan še tistih misli, bomo imeli dosti prilike, prepričati se.

Klerikalci o novem nadškofu. — „Gorica“ in „Prim. List“ bi bila najraje zamolčala imenovanje premil. prošta Jordana nadškofom v Gorici; odpravila sta ta važni čin s par vrticami, dotim sta bila pripravljena že s — sliko in slavnostno število, ako bi bil imenovan nekdo drugi. — Sveti Duh se je našim kavcem močno zameril, ker je pokazal na tega „nepravega“ moža. To je razvidno posebno iz klerikalnega lista v Trstu, ki reči in pase iz uredništva „Gorice“; ta pravi, da je izvolitev sicer slaba, ali kar je, to je. Ubogi sv. Duh, niti izbirati ne zna več! Naši „kavci“ so nas namreč ves čas učili, da sv. Duh pokaže s svojim mogočnim prstom celo na dečke, ki postanejo pozneje mašniki, škofje pa so ker naravnost njegovi izvoljenci. In vendar niso zadovoljni z izvolitvijo mons. Jordana. To daje mnogo misliti o resničnosti katoliškega prepričanja med našimi „kavci“. Ali ne pridemo končno do trditve, katere je brusila „Soga“ v obraz tej hinavski bandi?

Naši „kavci“ so pričakovali — dr. Mahniča. V „Slovencu“ so pod vtisom tega pričakovanja že slovesno izjavili, da stopa pod zastavo dr. Mahniča. Temu so se gotovo jako prikupili, ali imenovan ni bil, in zdaj utegne „Gorica“ nekega dne slovesno izjaviti, da to ni res in da Berbuč, dr. Rojic, prof. Ivancič itd. itd., ne pojdejo „solenčka“ kuševat dr. Mahniču na Krk. Ako bi bil prišel za nadškofa v Gorici, no, tedaj bi mu poljubljali i vsak dan oba čevlja, tako pa ne bo nič niti z njegovo zastavo! Sv. Duh je naše „kavce“ prevaril, in zato vlada v tem pobožnem taborju velika razdraženost.

Dostavljamo, da mons. Jordan pozna perfektno slovenski jezik. Oče njegov je bil Slovenec, mati pa Goričanka. Njegovo doseganje življenje in delovanje je tako, da Slovenci nimamo povoda do kake pritožbe. In ker je jako trezen v mišljenju, mil v presojanju drugih, koncilijanten nasproti vsem drugače mislečim, — zato ga slovenski „kavci“ kratko in malo ne marajo. Oni bi hoteli imeti v nadškofjski rezidenci bojevitega petelina, ki bi gonal že tako lepo cvetoči boj do — skrajnosti. Mons. Jordan jim najbrže ne pojde na lim, ker ima drugačne pojme o dostojanstvu nadškofa in pozna bolje koristi katoliške cerkve. Zato vlada v klerikalnem taborju prava pravcata razburjenost in celo jeza, ki pa najbrže ni „sveta“.

Vipavska železnica. — Po pogodbi bi morali izročiti železnico prometju že 15. septembra. Čujemo pa glasove, ki imajo v sebi več verjetnosti nego pogodba, da se to ne zgodi pred novembrom, bolj pesimistiški glas pa pravi, da letos sploh ne bo še nič, — in sicer ne po krivdi podjetnika. Sploh se je naredilo veliko pogreskov, ki dela zavlačujejo in železnico podražijo, ker se niso opštevale krajevne in klimatske razmere Vipavske doline.

Čujemo pa še nekaj. Za postajo Ajdovščina je napis napravljen edino nemški: Haidenschaft. Ali je tak skandal res mogoč? Opravičena je zahteva, da bi bil napis edino slovenski: Ajdovščina!! Občinski zastop ajdovski se gotovo oglasi z odločnim protestom! Državna poslanca naša sta s tem opozorjena in bosta vedela sama, kaj jima je storiti. — Kaj dela pa upravni svet vipavske železnice?!

Kaj bo s Fridolinom? — Okrožna sodnija je izdala za njim iskarni list; kjer bi ga našle avstrijske oblasti, naj bi ga zgrabile in poslale v Gorico.

Doznalo se je, da živi brat Fridolin lepo, komodno življenje na Balkanu, kjer avstrijske oblasti ne ukazujejo. Treba je bilo torej posredovanja pristojnih oblastnj, ki so pa o drekle svojo pomoč. Brat Fridolin je namreč bavorski podanik, obravnava pa bi se ne mogla vršiti v Gorici. Vsaka obravnava na Bavarskem ali na Balkanu pa bi bila silno draga, ker bi morale vse priče romati tje. Zato ostane brat Fridolin lepo v miru, kjer je, vsi spisi pa menda že počivajo v prahu goriskega kazenskega arhiva.

In s tem naj bi bilo konec fridolinske „fere v „Alojzijevisču“. Edino, kar naj se ne pozabi, bodi po volji klerikalcev to, da je „Soga“ spravila na dan to zločinstvo nad nedolžno decu. Oni na reko ni besedice, naj se zadosti pravici, naj se kaznujejo krivci, ne obžalujejo nesreče, storjene otrokom in staršem, marveč njih edina skrb je ta, kako bi... zatrli „Soga“ in „Primorca“ ter kriče: proč z njima, proč iz vsake hiše... ker sta razkrila sramoto Alojzijevisču, razkrila Fridolinove zločine nad 25-letno prej duševno in telesno nepokvarjenih dečkov. Ali čimboli

krice, toliko več je naročnikov. Klerikalno razsajanje nas je spravilo v položaj, da smo z gmočnim stanjem „Primorca“ že prav zadovoljni, „Soga“ pa je že prav blizu. Zato se jim smejemo in pravimo: „Le pustite, naj kričijo, — naj razsajajo, norijo...!“

„Prim. List“ se pohujšuje!! — „Prismojenec“ ni izrekel najmanjšega obžalovanja nad nesrečo, katero so naredili v „Alojzijevisču“ veliki vrsti nadepolnih otročičev; ni mu mar, da je duševno pokvarjenih veliko fantičev in da so tudi telesne posledice naravnost grozne... o čemur mi se nismo nič govorili, ni mu mar za moralo, pač pa se strahovito pohujšuje nad „Soga“ in „Primorcem“, ki sta tako predzrna, da sta razkrila vse te grdobije in imenovala zločin in zločince s primernimi naslovi. Zadnji „Prismojenec“ je izpisal iz našega članka „Fridolinstvo pa — žegnani falotje“ različne naslove, katere smo poslali tje, kamor tičejo, ter se neizmerno pohujšuje in zgraža nad našo „surovostjo“. Zanimivo je pa to, da se ni upal povedati, v katerem članku se nahajajo oni naslovi. Da, marsikaj je celo napočeno prepisal, davi našim besedam obsežni pomen, docim je „Soga“ natančno označila, kateri bandi tičejo naslovi, kdo in zakaj je zaslužil, da bi mu jermene rezali po hrbtu itd.!

„Prim. List“ pušča popolnoma na strani velikost onega zla nad mladino v „Alojzijevisču“. Kakor se zdi, tudi starši sami so prelahko sprejeli na znanje one lepe novice, kako so jim sinčke vzgojili v klerikalnem zavodu. Toda posledice bodo še hude!! — Po velikosti zla pa se ravna odpor, žal, da v tem slučaju edino le v „Soci“ in „Primocu“, ki imata poguma dovolj, da nastopata v slučajih brezobzirno tudi proti takim klerikalnim junakom, ki sicer menijo, da so nedotakljivi. V našem slučaju so padale le ostre besede, katerih ostrina ali „surovost“ daleč ne označi dovolj listega peklenskega zlodejstva, ki se je dolgo časa vršilo nad 25 dečki v klerikalnem „Alojzijevisču“. Klerikalni junaki naj le malce pomislijo, kaj so zaslužili na toliko nesrečo, pa so vsi vkup odnesli pete tako po ceni, namreč za nekaj več kot zasluženih naslovov v „Soci“ in „Primocu“, — in to šele potem, ko so bili „kavci“ tako predzrni, da so nam podtikali namene, katerih nikdo ni imel, da smo mi hoteli izročiti one dečke... državnemu pravdniku in sodniji. V lepih besedah je bila obsežna največja podlost, ki je mogoča in katere ni mogoče dovolj ostro zavrniti.

Klerikalci so pač povsod jednaki in po vsem svetu se javlja proti njim odpor, ki postaja usodopoln tudi za katoliško cerkev samo! Pri nas na Slovenskem padajo torej le ostre besede, ali poglejmo n. pr. na Španko. Tam padajo pa palice, padajo kolci, tam teče kri, tam je cela domača vojna, v kateri se rušijo cerkve in samostani. Zakaj vse to? Vzroki so isti, kakor pri nas, kjer padajo v odpor edino — besede, pa še nad temi se že zgražajo in pohujšujejo. To kličemo v spomin vsem „kavcem“, ki se tako radi zgražajo že nad besedami, ter jih opozarjamo na — španske razmere. Klerikalci v svoji sopirnosti in fanatiki gospodstvalnosti povsod vzbujajo odpor, ki se pojavlja najprej v zmernih, skromnih besedah (Stajerski!), potem v ostrih izrazih in z neustrašenim organizovanim nastopom (Kranjsko, Gorisko)... in kjer ljudska volja zavre vsled klerikalne objestnosti, tam sledi dejanja, kakor na Špankem in tudi že drugod. Slovenski „kavci“ naj hvalijo Boga, da je doslej še vedno le pri ostrih izrazih in da ne žive na Špankem, ker ondi bi se jim slaba godila. Mi smo namreč prepričani, da na Špankem nikjer ni klerikalne družbe, ki bi bila v svojih nastopih proti drugi politični stranki tako brezobrazna, tako predzrna, tako brezvestna, kakor je družba črnih „kavcev“ okoli obeh farovških listov goriskih. Zato naj hvalijo Boga vsak dan pri sv. maši, da žive — na Slovenskem!

Klerikalna hinavščina. — „Prim. List“ zdaj „obžaluje“, da sodnija ne dobi v roke tisto grdobo brata Fridolina, ker je vzročil „Alojzijevisču“ toliko — sramote.

Na to odgovorjamo: Ze sredi šolskega leta so doznali soodgovorni možje Fridolinove zločine nad nesrečno mladino. Toda čakali so konec leta, da so odpustili v popolni časti vse šolske brate, torej v taki obzirni obliki tudi brata Fridolina. — Vprašamo: Zakaj niso takrat izročili pravici v roke tega potepuha, ki se je „priklatil“ v klerikalno družbo, kakor zdaj pravi „P. L.“? Njihova sveta dolžnost je bila, izročiti brata Fridolina kazenski sodniji, ne pa govoriti mu še napitnice in pisati hvalospeve. Sedanje obžalovanje „P. L.“ je pač le grda hinavščina! Niti tega ne moremo reči, da se jim je zdaj vest zbudila, marveč govorijo tako le v zadregi! — V resnici pa je brat Fridolin dobil v Gorici migljaj, naj odnese svoje kosti lepo na varno.

Klerikalnim hinavcem je žal tudi le radi sramote, katero je napravil brat Fridolin „Alojzijevisču“, — kaj briga nje duševno in telesno oskrunjenje nedolžne mladine! Ako bi bila le sramota prihranjena, piskajo oni na vse drugo; in ker je to sramoto zakrivila „Soga“, ki je pogumno razkrila vso resnico, zato lop po njej. — „Kavci“, ki iščejo po vseh „liberalnih“ koticah kako smet, da bi z njo omazali vso družbo, zahtevajo za-se vse obzire, celo take, da treba

* Prosimo, da nam o tem kaj sporočite. Ur.

lepo potlačiti tudi podobne zločine, kakršne so uganjali z dečki v „Alojzijevecu“, kajti tako zahteva... „čast“, ali bolje: klerikalna pohlepnost po neomejenem gospodstvu nad vsem svetom. Tej pohlepnosti se mora umakniti vse, se mora potlačiti vse, kar bi... delalo sramoto. Zato vidimo povsod po svetu isto prikazen, da se redko kdaj kaj zgodi zločincem v talarju ali kuti, dasi smo pred Bogom in zakonom vsi enaki!!

Vojaški begunci. — Topničar Stefan Sušnik je prišel te dni domu v ulici Formica v Gorici ter rekel svojim starišem, da je dobil par dni dopusta in da pojde obiskat teto v Campolongo v Furlaniji. Na to se je preoblekel in odšel. V resnici pa ni dobil nikakega dopusta, marveč je pobegnil, in sedaj ga iščejo.

V hohinjski redoru se je utrgal valed hudič naivov v dnih dneh pri južnem izhodu plaz; radi a so morali na orem mestu delo ustanoviti. er zapreti vhod.

Jama v Škofljanu bo razsvitljena jutri dne 1. junija od 12. ure popoldne do 2. popoldne, in sicer oskrbi razsvitljavo oddelk nemškega planinskega društva v Trstu.

Rop na Sv. gori. Zadnjič smo poročali, da je neko Tržatanko oropal na Sveti gori neki neznan človek. Ali poizvedovanja so dognala, da vse tisto pripovedovanje one Tržatanke je bržčas le njena fantazija!

Plesno veselico priredijo fantje v Malovšah jutri dne 1. junija.

Listneca. — Č. g. Ivanu Rojcu, kuratu in predsedniku „Ljudske opekarne“ v Biljah: Vaš „popravek“ od 26. t. m. smo vrgli na podlagi § 19. prav na slovesen način v uradniški koš, kjer naj v miru počiva. Izvolite vzeti to na znanje!

Svoji k svojim! — „Croatia“, zavarovalna zadruga v Zagrebu, je otvorila glavno zastopstvo za celo Istro, Gorico, Trst in Dalmacijo v Pulju ter je začela s poslovanjem tekoče leto. Glavno zastopstvo je prevzel gosp. Lacko Križ, ravnatelj vinarske zadruge. Veseljem javljamo to vest ter priporočamo vsakomur najtopleje to novo društvo, katero bode dajalo po svojih pravih polovico čistega dobička javnim svrham onih krajev, kjer bode poslovalo; drugo polovico uporabi za znižanje premij svojih zavarovancev.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledališnih igralcev. Opozarjamo citatelje, da bode tvebanje nepreklicno dne 19. junija 1902. — Posamezni dobitki se izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Učinek praškega domačega mazila se pokaže posebno v tem, da se rane, pokrize s tem mazilom obvarujejo pred okuženjem ter zadržujejo pred komplikacijami vnetja ter zdravi brez bolečin lahko in hitro. Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi se vsled izvrstnega učinka uporablja povsod kot domače sredstvo ter se ga dobiva v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Društvene vesti.

Ustanovni občni zbor vinarskega društva za gorško deželo se bo vršil v ponedeljek dne 2. junija predpoldne. Prošeni so posestniki in drugi, ki se zanimajo za tako društvo, da se udeležijo zborovanja v obilem številu. Stvar je velevažna.

Slovensko društvo „Ilirija“ v Pragi bo imelo v soboto, dne 31. maja t. l. ob 8. uri zvečer svoj ustanovni občni zbor v Chodrovi restavraciji na Ferdinandovi trdi s sledečim dnevnim redom: a. Čitanje pravil. b. Vsprejemanje članov. c. Volitev predsednika, odbora in revizorjev. d. Slučajnosti. — Po zborovanju prista zabava.

Namen društva je, gojiti in pospeševati znanstveno in društveno gibanje slovenskih visokosolcev v Pragi. Člani društva so: a. redni, b. izvanredni, c. častni, d. ustanovni. — Redni član je lahko 1) vsak redni slušatelj praških visokih sol (narodnosti slovenske), 2) vsak akademik (narodnosti sloven), tri leta po absoluturji, katerega je vzprejel odbor članom. — Izvanredni član je lahko vsak Slovan, katerega je vzprejel odbor za člana. — Častni član more postati vsakdo, ki je bil zvoljen na občnem zboru, za zasluge bodisi za društvo, bodisi za narod slovenski sploh. — Ustanovni član je lahko vsak prijatelj Slovencev, kateri založi jedenkrat za vselej 50 K.

Pripravljalni odbor.

Dramatično društvo v Idriji vpripori „Desetega brata“, znano priljubljeno narodno igró s petjem. Gostoval bo pri tej predstavi v ulogi Krjavlja režiser Verovšek iz Ljubljane.

Občni zbor društva c. kr. poštarjev v četrtke 5. junija t. l. se bo vršil ob 10. uri popoldne v Trstu v prostorih hotela „Europe“ 20. redni občni zbor društva c. kr. poštarjev in opraviteljev za Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo in ob enem bo tudi zborovanje društvene bolniške blagajne.

Pevsko društvo v Vipavi vpripori v kratkem znano narodno igró „Roko v njači“.

Bralno in pevsko društvo v Št. Andrežu priredi dne 8. junija t. l. veselico. Vspored se objavi pravočasno.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Posl. Mazorana in tovariši so interpelirali radi pritegnjenja pomola st. IV. v obseže tržske svobodne luke. Benatti je interpeliral radi sistiranja sklepa obč. zastopa v Mal. Lošinju proti slaviziranju obredov v cerkvah krajnih občin. Dalje je interpeliral radi hrvatskega jezika kakor učnega predmeta na laški ljudski soli v Osornu. Pridno rujejo proti Slovanom! — Choc in Daszynski sta interpelirala radi odganjanja Avstrijcev iz Prusije. Nadaljevala se je razprava o naslovu inženir ter o odpravi terminske kupčije.

Iz avstrijske delegacije. — (Dalje.) Del. dr. Conci je govoril med drugim tudi proti obnovitvi vinske klavzule. Del. Stein (Vsenemec) je tožil, da vnanja politika nima nemškega značaja, da je grof Goluchowski posebejleno sovraštvo do Nemcev in da vsled tega v Nemčiji ne zaupajo trozvezi. Vsemska nevarnost da v resnici ne obstoji, ker Vsenemci imajo pač voljo, ne pa moči, da bi germanizirali. Potem je Stein priporočal personalno unijo z Ogrsko ter združenje Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Galicije in Bukovine z Ogrsko. Mesto nagodbe z Ogrsko naj bi se sklenila carinska zveza z Nemčijo. Govornik je izjavil, da bo glasoval proti proračunu ministerstva za vnanje stvari.

Del. Vuković je govoril jako energično; zahteval je, da bi se delegacije informirale o delovanju diplomacije, n. pr. potom predlaganja „rudčnih knjig“. — Ekspozé grofa Goluhowskega da ne odgovarja nazorom večine avstrijskih narodov. Trozveza je v obeh državnih polovicah zgubila na popularnosti. Govornik je želel, da bi Avstrija nastopila kakor prijateljica in braniteljica malih balkanskih držav, da bi na Balkanu prišli do veljavne avstrijski obratni in trgovinski legitimni interesi ter da bi se tamkaj izvajala slovanska politika, kakor javnost zahteva to že od vedno! Govornik je kritiziral postopanje Italije, ki le v oficijelnih aktih zatrjuje lojalnost, ki pa v resnici vedno in odkrito agitira proti avstrijskim interesom. On ne želi, da bi prišla Avstrija v položaj, ki bi zahteval, da se izkaže zavezniška zvestoba. Nemčija da sicer ne dela Avstro-Ogrski posebni težav v političnem pogledu, pač pa da žali narodna čustva pruskih Poljakov, kar ne more biti Slovenom vsejedno. — Govornik je obžaloval nazadovanje našega izvoza na Balkan, na čemer da je kriva naša zavožena trgovinska politika. — Protislovanska status-quo politika da pomenja le odrekovanje, abdikacijo. Govornik je priporočal razbitje trozveze ter intimnejšo zvezo z Rusijo. Govoril je potem o aferi zavoda sv. Jeronima ter se pritoževal, da se je sprememba imena tega zavoda izšla na način, ki je žaljiv za Hrvate. Hrvatje se že bavijo z vprašanjem, da-li bi ne bilo bolje, ako pristopijo k unijastvu. Govornik se ne more pridružiti izrazu zaupanja, ki ga je sklenil proračunski odtsek, ker politika ministra ne odgovarja avstro-ogerskim interesom na Balkanu; v očigled temu, da je ta politika protislovanska in da nasprotuje tradicijam in misli naše monarhije, glasoval bo proti proračunu.

Delegacija je nadaljevala 28. t. m. razpravo o proračunu ministerstva za vnanje stvari. Grof Schönborn je označil gibanje proč od Ruma kakor nevarno, kajti vodje tega gibanja hočejo dekatonizirati. Če je rekel Stein, da gre Hohenzollerncem slava na tem, da je Prusija prednjačila v zakonodaji v varstvo delavcev, noče govornik kratiti slave z nami zvezane vladarske hiše, vendar mora popraviti, da je bila socialna zakonodaja v prvih letih v Avstriji odločno pred ono v Nemčiji in drugih evropskih državah. Preidši k predmetu debate, je govornik pozdravil z odkritim zadovoljenjem izjavo ministerstva za vnanje stvari o bitstvenem zboljšanju razmer do Rusije kakor važen moment v ekspoziciji ministra. Med lanjskimi in letošnjimi izjavami ministra da je velika in razveseljiva razlika. Govornik je izjavil zaupanje do politike grofa Goluchowskega. Politika svobodne roke je sicer ob gotovih okoliščinah velike koristi, ali država, ki hoče tirati tako politiko, mora biti močna in dobro zavarovana. V Avstriji pa niso vse meje strateško dobro zavarovane, a vrhu tega tudi notranje noči niso tako koncentrirane, da bi mogli prispeti do politike svobodne roke. Del. Stein je rekel, polemizirajo proti izvajanjem delegata Schönborna, da gibanje „proč od Rima“ je nevarno le Rimu. Rim in Avstrija pa je dvojno in ostaja pri tem, da je papež glavni veliki, dobro organizovane politične stranke. Govornik vzdržuje tudi trditev, da je Nemčija prednjačila v socialni zakonodaji. Goluhowski je odgovarjal raznim predgovornikom. Trdil je, da napadi na zavezniške razmere letos niso bili taki kakor prejšnja leta. Odgovarjal je Parishu, Kramarju, Steinu, Vukoviću. Kallay je govoril o vprašanju o gozdnih in pasniških servitutnih pravicah Dalmatincev v Bosni. Večina zemljišča v okupiranih deželah pripada mohamedancem, večina dež. posestev pa je dana v obdelovanje pravoslavnim kmetom. Prih. seja bo 5. junija.

V Trstu imajo kak štrajk vsaki dan. Sedaj štrajkajo zidarji. Vršijo se pogajanja med njimi in delodajalci. V četrtak je bil velik shod, na katerem so predložili delodajalcev zavrgli. Štrajk seveda traja dalje.

Med Trstom in Olomucem so otvorili 26. t. m. interurbanni telefonski promet. Pristojbina za navaden pogovor znaša 4 K.

Bliskup Strossmayer bo obhajal 5. avgusta letos 60 - letnico, odkar je bil na vseučilišču na Dunaju promoviran doktorjem.

O poverjenju v šentlenartski nemški posojilnici na Stajerskem smo že govorili. Poverjenje je zakrivil pokojni župan Mravlag. Sedaj se je pokazalo, da znaša to poverjenje okoli 200.000 K. To pomeni grozno katastrofo za St. Lenart. Ta nemška posojilnica je bila ustanovljena proti slovenski, katera pa prav dobro deluje. Zato pa imajo sedaj Slovenci priliko izkoristiti položaj sebi v prilog.

Na otoku Martinique je vulkan 26. t. m. zvečer z nova bruhal. Ognjeni steber se je dvignal do višine 150 m. V okolici vulkana je bilo grozno. Umevno, da se je polotil prebivalstva velikanski strah. Bruhanje še ni ponehalo.

Mir v južni Afriki. — Kakor vse kaže, bo vojne v južni Afriki sleđnjič vendar konec. Zadnja poročila pravijo, da je vojna končana ter da se razglasi v najkrajšem času končni domenek med Angleži in Buri.

Novejše vesti. — V gosposki zbornici je priporočal dvorni svetnik Mussafia ustanovitve laškega vseučilišča v Trstu. Naučni minister se je skliceval na laško predavanja v Inomostu ter kazal na finančne in druge težave pri ustanavljanju nenemških vseučilišč. — Mladotški klub je baje sklenil ostati pri odločbi, da se prepreči razprava o narčlu zakona za davek na vožne listke. — Perzijski šah se nahaja sedaj v Berlinu. Sprejeli so ga z vseni častmi, ki mu pritičejo. Ker je šah bolan, se baje da v Berlinu preiskati zdravniško.

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se vdobi direktno od mene — za bluze in obleke črna, bela in barvana od 65 kr. do glđ 14-65 meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorce z obratno pošto. Pismena naročila naj se frakirajo v Švico s 25 vin.

G. Henneberg, tovarnar svile

(1) (izkl. c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curlihu.

Broj 1098.

Natečaj.

V šolskom okraju goriske okolice se razpisuje v definitivno nameščenje:

1. Mesto nadučitelja na dvorazrednih ljudskih šolah v Batujah in St. Martinu.
2. Po jedno mesto učitelja - voditelja na jednorazrednih ljudskih šolah v Avčah, Lokovcu, Plaveh in pri Vglarjih.
3. Mesto potovalnega učitelja za Podlako in Dol. Lokovec.
4. Mesto učiteljice na dvorazredni ljudski šoli v Ajdovščini.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v zakonu z dné 6. oktobra 1900., dež. zak. šte. 26.

Potovalni učitelj dobiva tudi potnino 200 K.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložé svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu tega le natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici, 27. maja 1902.

V zdravilniškem kraju Bled, (Veldes)

je na prodaj lepa enonastropna vila,

ki obsega v pritličju: obširno klet, 3 sobe, teraso, kuhinjo in jedilno shrambo; v I. nadstropju pa 3 sobe, teraso kuhinjo in jedilno shrambo.

Cela stavba je jako solidno zidana, popolnoma nova in se poleg nje nahaja lep vrt v obsegu 1 orala s krasnim razgledom.

Natančni pogoji se izvedo pri

Vinko Hudovernik-u v Radovljici.

Razpis službe.

Služba občinskega redarja v Nabrežini je razpisana vsled starešinstvenega sklepa z dne 10. aprila 1902. Letni zaslužek je 720 kron in stanovanje. — Prosilci naj osebno vložijo prošnje pri županstvu v Nabrežini do 20. junija t. l.

Županstvo v Nabrežini

dne 20. maja 1902.

Župan:

CAHARIJA.

Čistilna voda

iz vrelcev Mathias, lastnina

Henrika Mattonija v Budimpešti

je toplo priporočena od prvih tu - in inozemskih zdravniških avtoritet kot najbolje čistilno sredstvo. Odlikuje se radi množine soli „Glauber“ in grenke soli, katero ima v sebi ter s svojim hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:

Lekarna G. B. Pontoni.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Varovana znamka.

Koroški Rimski vrelec

najhujša planinska kislá voda, izkušena ob vseh nahodih, posebno otroških, ob slabem prebavljanju, ob boleznih na mehuru in ledvicah.

Zaloga: **Ed. Fonzerl** v Gorici Via Vetturini, Caserma in v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Rimske toplice.

Tržič (Monfalcone).

Stalna toplina 38°—40°. Doba traja od 15. maja do konec septembra. Zdravijo se posebno belezni v nogah, revmatizem, rakitične in ženske bolezní.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike prva tovarna ur v Mostu (Brn).

Hanns Konrad,

izvz. ur ter zlatine — Most (Češko). Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrđka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoji!

Za vsakega nekaj!!!

se dobi v zalogi tvrdke

J. Zornik = Gorica,

Gosposka ulica št. 7

prva in edina slovenska trgovina za modno in drugo blago.

Najbolje, največje in najceneje skladišče vsakovrstnega perila, srajc za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopice za telovadce, krasnih kravat v vsakem slogu, nogavice, rokavice, životnikov (modercev), solnčnikov, pihalk, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okrasov za obleke in vseh potrebščin za vezenje. Priporočevalno najbolje kupovališče za gg. šivilje in gg. krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za gospode) in modercev po vsaki meri in zahtevi se izvršujejo točno.

Zeleznoto vino

LEKARJA Piccoli-ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Edina zaloga na Kranjskem
lekarna Piccoli
„pri Angelu“
Ljubljana, Dunajska cesta.
Politrska steklenica velja 2 K.
Zunanjia naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštnein povzetju.
Je v razprodaji v lekarnah v Gorici, Tolmini, na Primorskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji a K 240 steklenica. 3
Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetljo
Na Ilovski razstavi s prvo ceno - srebrno svetiljo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A.
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča
k popolnemu uzornemu prirejevanju sokelskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočajih sprical domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in natrži za popolne telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštnein prosto.
Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Zaščitna znamka: SIDRO.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
iz Richterjeve lekarni v Pragi
pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarni in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI
Elisabethgasse št. 5.

Zobozdravniški atelje
je otvoril
dr. B. Pikl
v Gorici
v Hci Teatro štey. 20.
Ordinuje: Od 9—12 dop.
in od 2—5 pop.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.
Anton Krušič
krojaški mojster in trgovec
Vrtna ulica štey. 26.
Izdeluj: vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan. Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas. Blago je iz najboljših tovarov ter vedno sveže.
Izdelke iz blaga lastne zaloge jamči.

Seidel & Naumannov
pisalni stroj „IDEAL“
Vzbuja senzacijo.
Jasna pisava od prve do zadnje črke. Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjalnem papirju izdela 4—6 iztisov, na konceptnem papirju 8—10, na tanjem papirju 12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga ameriksne konkurence. — Zlata svetinja; Berlin (maj 1901.)
Clavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:
Hch. Schott & Donnath
Dunaj III.3. Heumarkt 9.
Iščejo se zastopniki za deželo.

IVAN REBEK
ključavničarski mojster
● v Celju ●
Poljske ulice št. 14
priporoča
najfinejše, najboljše in najvarnejše
patentirane
strelne
● **priprave proti toči.**
Možnarji niso iz litiga železa, ampak so pri večjih strelnih pripravah iz kovanega železa, pri manjših pa jekleni.
Centki z optom uporabe na zahtevanje brezplačno.

Srečkanje nepreklicno
19. junija 1902.
Loterija gledaliških igralcev
(glumačev)

1 glavni dobiček po	50.000 K
1 » » » » »	5000 »
1 » » » » »	3000 »
2 glavna dobitka »	2000 »
5 dobitkov »	1000 »
10 » » » » »	500 »
20 » » » » »	200 »
60 » » » » »	100 »
100 » » » » »	50 »
300 » » » » »	20 »
3500 » » » » »	10 »

Srečke po 1 krono
priporočaj :
G. Gentili, V. A. J. na, Michelstädter & Co.
la A. Pincherle menjaalnice v Gorici.
Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev s 10% odbitkom v gotovem denarju.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta štey. 12
priporoča svojo veliko zalogo
najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.
Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.
* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *
Postrežba točna. Cene nizke.

Železnato, redilno in okrepčajoče sredstvo, tvori krv in krepč živce, je okusno in prebavljivo. Poizvé se lahko o tem pri kakem zdravniku.
Glavna zaloga za Gorico: Mirodilnica Anton Jeretič.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Pristno kranjski
Laneno-oljnati firnež
prodaja
ADOLF HAUPTMANN
v Ljubljani.
Tovarna eljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

„CROATIA“
zavarovalna zadruga v Zagrebu pod pokroviteljstvom občine kralj. glavnoga mesta Zagreb je otvorila
Glavno zastopstvo
za Istro, Gorico, Trst in Dalmacijo s središčem v Pulju.
Opozarjamo vsakega veljavnega hišnega gospodarja, da zavaruje vse svoje zgradbe in premičnine proti požaru in strelu pri „Croatiji“ že radi načela, da denar ne gre v inozemstvo.
Zavarovalnine se sprejemajo po jako nizki ceni in za dobro jamstvo.
Išče se zastopnike za vse vasi in mesta Istre, Gorice, Trsta in Dalmacije. Ponudbe je pošiljati na
Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Pulju.

Dr. Rosa balzam
za žolodac.

Pražko hišno mazilo

iz lekarni B. FRAGNER-ja v PRAGI
je splošno, že 30 let znano **domače zdravilo**, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednemu uporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku.
Velika steklen. 1 gl., mala 50 kr. Za naprej poslani znesek gl. 9-28 se pošlje velika steklenica in mala za 75 kr. poštnein prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.
je staro, najprej v Pragi uporabljevano hišno zdravilo, katero vzdružuje čiste rane in jih tudi obrvaruje nečistobe ter ublažuje deluje na vročino ter bolečine.
V skatljah po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več.
Za naprej poslani znesek gl. 1.58 se pošlje 1/2 skatlja ali gl. 1.68 1/2 skatlja. ali gl. 2.30 1/2 skatlja, ali gl. 1.48 1/2 skatlja, poštnein prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.
Pozor! Vsi deli zaboja se raznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.
Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana 203, na voglu Sparkerave ulice,
potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli.
Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.